

Suzanne Vermeer

# Het paradijs



A.W. Bruna Uitgevers

# Proloog

De oude witte Fiat Panda hobbelde stapvoets over de slechte, onverharde weg en Alisha Christou hield haar handen stevig aan het stuur. Ze had eerder de afslag genomen naar Issos Beach in het zuidwesten van Corfu en was op weg naar de parkeerplaats bij het strand. Ook al was het weggetje tot haar eindbestemming nog maar vierhonderd meter lang, voorzichtigheid was geboden. Argus hijgde intussen al enthousiast in haar nek. Als het even kon, trakteeerde ze de labradorkruising elke avond op een flinke wandeling op het lange en brede zandstrand van Issos Beach. Ze rende met hem mee en gooide eindeloos ballen en stokken in het water tot hij helemaal was uitgeeraard.

De rit naar het strand toe was elke keer weer een feestje. Corfu werd niet voor niets het groene eiland genoemd. Door de onophoudelijke regenbuien in de winter en de extreem zonnige zomers kreeg de vegetatie alle kans om volledig tot wasdom te komen. Ze kon nog steeds geen genoeg krijgen van de olijfbomen die ritselden in de warme wind, de kleurige oleanders met hun zoete geur, de statige cipressen en andere begroeiing die het in de basis rotsachtige landschap rijk was.

Alisha zette de raampjes aan de bestuurderskant open zodat Argus de zeelucht vast kon opsnuiven. De hond blafte uitgelaten en stak zijn kop naar buiten. Ze stuurde haar auto het parkeerterrein op en nam dankbaar een schaduwplek onder een boom over van een vertrekkende automobilist. Argus stond te popelen om naar buiten te gaan en blafte ongeduldig om haar aan te sporen de deur open te maken. Ze kroelde hem over zijn kop, pakte haar werpstok en bal van de passagiersstoel en stapte naar buiten. Argus sprong heen en weer op de achterbank en vloog als een komeet de warme auto uit toen ze hem eindelijk bevrijdde.

Uit ervaring wist ze dat een poging om hem bij te houden geen enkele zin had. Hij kende de weg naar het strand en zou haar zo hijgend staan op te wachten. Op haar dooie akkertje liep ze hem achterna door de hoge duinen, waar zandverstuivingen een unieke serie duinrozen herbergden. Bovenaan bleef ze even staan om te genieten van het uitzicht op het zoutmeer en het cederbos die in de verte lagen. De stevige wind die kenmerkend was voor Issos Beach, speelde met haar haren en waaide ze in haar gezicht. Ze pakte de weerbarstige plukken stevig vast en rende naar beneden.

Toen ze hijgend het strand had bereikt, floot ze op haar vingers. Grof, plakkerig zand schuurde langs haar in sandalen gestoken voeten. Een groepje Engelsen die ze van de week ook al had gezien, passeerde haar luidruchtig. Argus was druk in de branding en reageerde niet op haar gefluit. Dat gaf haar mooi de gelegenheid om iets te bestellen bij de mobiele snackkar. Haar maag knorde toen de geur van frituur haar neus binnendrong. Ze kocht een broodje hamburger, een frietje en een flesje ijskoud water en plofte met haar avondmaaltijd neer in het zand, niet ver van Argus vandaan. Ze riep hem bij zich, maar haar anders altijd zo gehoorzame hond reageerde niet en bleef compleet gefocust op iets wat in de branding lag. Hij sprong eromheen en duwde zijn neus ertegenaan. Alisha kon niet goed zien wat het was, maar ze geloofde het wel. Eerst eten voordat het koud werd. Als Argus nog een hapje wilde, moest hij snel zijn.

Genietend kauwde ze op de ongezonde hap terwijl ze luisterde naar het kalmerende ruisen van de zee. De frietjes waren lekker zout en lieten vette kristalletjes achter op haar vingers. Ze likte ze eraf. De hamburger op het kleffe broodje was rijkelijk bedeed met saus. Toen haar honger was gestild, stond ze op en veegde haar mond en handen af aan een servet. Ze kon er weer tegen. Ze liep naar Argus toe en klapte in haar handen in een zoveelste poging om zijn aandacht te vangen. Deze keer tilde hij zijn kop even op, en toen nam hij het witte ding in zijn bek en wierp het voor haar voeten. Zijn lichaamstaal liet niets te raden over. *Gooi*

*het weg, baas!* Alisha bukte om aan zijn verzoek te voldoen, maar haar hand bleef boven het voorwerp zweven. Argus blafte een aanmoediging en danste rond haar benen. *Waarom gooi je het nou niet weg, baas?*

Een vlammende steek ging door Alisha's maag en ze kromp in elkaar terwijl haar hamburger en friet rechtsomkeert maakten. Kokhalzend draaide ze zich om en leegde haar maag. Ook al wist ze dat ze het goed had gezien, een morbide neiging dwong haar om zich om te draaien en nogmaals te kijken naar dat afschuwelijke witte ding. Ze bukte zich en krijste zo hard dat zelfs Argus stilviel.

Op het strand voor haar lag een witte sportschoen. Het zwarte Nike-logo was flink aangetast door het zoute water, maar nog wel zichtbaar. Het was een rechterschoen. Een rechterschoen met daarin de overduidelijke resten van een voet.

# 1

## *24 jaar geleden*

Met een sierlijke duik sprong Rose van de zeilboot. Ze sloot haar ogen vlak voordat haar naakte lichaam het koele water doorkliefde. Het water omsloot haar en trok haar mee naar beneden de duisternis in. Even waande ze zich in het niets. Toen haar longen begonnen te branden en schreeuwden om zuurstof, zwom ze met krachtige slagen weer naar de oppervlakte. Proestend kwam ze boven. Haar lange bruine haren plakten op haar hoofd en schouders. Ze pakte een elastiekje van haar pols en bond haar haar in een slordige staart voordat ze rustig naar de baai voor haar zwom. Toen ze de branding had bereikt, draaide ze zich hijgend op haar rug. De hemel was zwart. De enige verlichting kwam van fonkelende sterren en een vollemaan. Ze kruiste haar armen achter haar hoofd en slaakte een gelukzalige zucht. Dit was vrijheid! De wereld was van haar en ze kon alles doen wat ze wilde. Haar oude leven leek mijlenver weg. Geen gezeik, geen verantwoordelijkheden en verplichtingen. Niet nadenken over wat ze later wilde worden als ze groot was. Ze kon dit nog heel lang volhouden. Natuurlijk zou ze eens terug moeten naar het 'gewone leven', maar als het aan haar lag zou ze dat zo lang mogelijk uitstellen.

Het meest genoot ze van de spontane en bijzondere ontmoetingen die haar leven de afgelopen tweeënhalve maand hadden verrijkt. Ze was niet de enige die allergisch was voor sleur en keurslijf. Het leven moest gevierd worden! Ze keek naar de zeilboot die voor de kustlijn zachtjes heen en weer dobberde op de golven. Haar reisgenoten waren al in diepe slaap toen zij besloot een nachtelijke duik te nemen. Ze voer nu twee weken mee op *The Dolphin*, samen met twee Australische jongens en hun vriendinnen. Steve, de eigenaar van de boot, had ze in een ha-

ventje ontmoet, waar hij die ochtend was aangemeerd. Ze had iets met havens. Als er ergens een in de buurt was, ging ze altijd even kijken. Ze had met bungelende benen op de kade gezeten, uitkijkend over de schepen, de een nog groter dan de ander. Steve stond in zijn korte broek het dek van The Dolphin te schrobben. Toen hij zich oprichtte en het zweet van zijn voorhoofd veegde, had hij haar gezien. Ze had haar duim naar hem opgestoken.

‘Ziet er goed uit!’ had ze in het Engels gezegd.

‘Ik of de boot?’ had hij lachend gevraagd.

‘Allebei.’

Hij had zijn werk gestaakt en was met twee koude biertjes naar haar toe gelopen. ‘Ik kan wel een pauze gebruiken.’

Dankbaar had ze het biertje van hem aangenomen. Ze was dorstig door het warme weer. Als vanzelf was er een geanimeerd gesprek op gang gekomen. Steve vertelde dat hij met zijn ‘*mate*’ Paul en hun vriendinnen een zeiltocht rond de wereld maakte. Ze waren nu een halfjaar van huis. Zijn enthousiaste verhalen over de ultieme vrijheid die het zeilen bracht, sloegen op haar over. Vol verlangen had ze naar The Dolphin gekeken. Haar blik was Steve niet ontgaan. ‘Zou je een tijdje met ons willen meevaren?’ had hij haar gevraagd. ‘De anderen vinden het vast goed. Ze zijn nu even naar de supermarkt, maar kunnen elk moment terug zijn.’

Stevens reisgezelschap had het inderdaad geen probleem gevonden als ze een tijdje aanhaakte. En zo behoorde ze twee weken geleden ineens tot de crew van The Dolphin, die verder bestond uit Paul, Emma en Holly. Ze had de kneepjes van het zeilen snel onder de knie gekregen en draaide nu al geroutineerd mee. Er waren enkele taken aan boord waarbij ze onderling rouleerden en een van die taken was een nachtdienst. Er moest altijd iemand wakker zijn om de boot in de gaten te houden. Vannacht was zij de klos. Omdat The Dolphin de enige boot was die hier voor anker was gegaan en er nauwelijks wind stond, had ze het verantwoord gevonden om even een frisse duik te nemen. Voor-

dat ze in het water was gesprongen, had ze de ladder laten zakken, zodat ze straks geruisloos en zonder problemen weer aan boord kon klimmen. In eerste instantie was ze niet van plan geweest om naar het strand te zwemmen, maar wanneer kreeg je nou de kans om in je eentje op een maagdelijk wit en compleet verlaten strand te liggen? Als ze iets had geleerd de afgelopen tijd, dan was het wel dat je altijd je kansen moest pakken. Je wist namelijk nooit of de gelegenheid zich nog een keer zou voordoen.

Ze sloot haar ogen en ademde diep in door haar neus om de zilte zeelucht waar ze zo van hield op te snuiven. Verbaasd ging ze zitten toen een zoete geur haar neus binnendrong. Hoe kon dat nou? Rook ze nou wiet? Ze was toch alleen? Ze snoof nog eens. Ja, ze had het goed geroken. Deze geur kwam onmiskenbaar van een joint af. Ze keek achter zich en zag op een paar meter van haar vandaan de oranje puntje van een brandende sigaret oplichten. Een gestalte kwam op haar aflopen en ze wist niet hoe snel ze op moest staan. Aan de vorm van het silhouet kon ze zien dat het een man was. Ongemakkelijk hield ze haar handen voor haar lichaam om haar borsten en kruis af te schermen.

*‘Gymnó na kolympoún?’*

*‘Do you speak English?’*

*‘Skinny dipping?’* De man klonk als de Griekse neef Balki uit de serie *Perfect Strangers*. Hij liep dichterbij haar toe en de maan verlichtte zijn gezicht. Onderzoekend keek ze naar hem en probeerde in te schatten of ze iets van hem te vrezen had. Zijn wenkbrauwen waren net als zijn halfflange haren pikzwart. Het licht van de sterren weerkaatste in zijn eveneens donkere ogen. Hij had een open en heldere blik. Zijn volle lippen plooiden zich in een betoverende lach. Hij droeg alleen een zwemshort. Zijn platte buik, zijn volmaakte taille en brede gespierde schouders benamen haar de adem. Hij nam haar geamuseerd op en liet zijn ogen zonder gêne over haar lichaam gaan. Nadat hij een hijs van zijn joint had genomen, stak hij zijn hand naar haar uit en stelde zich voor.

‘Angelos.’

In een reflex pakte ze zijn hand aan, zich te laat realiserend dat Angelos daardoor vol zicht op haar borsten had. Vlug trok ze haar hand weer terug om haar lichaam te bedekken. ‘Ik heet Rose.’

‘Aangenaam kennismaken, Rose.’ Hij ging naast haar in het zand zitten. ‘Kom je bij me zitten?’

Angelos klopte op het zand en bood haar de joint aan. Ze zocht een houding die zo min mogelijk bloot onthulde en pakte de joint van hem aan. Ze inhaleerde zo diep als ze kon. Haar keel brandde en een aangename lichtheid steeg naar haar hoofd. Zwijgend keken ze uit over zee terwijl ze om de beurt een hijs namen. Hoe meer de wiet bezit van haar nam, hoe meer de schaamte voor haar naaktheid verdween. Ze ontspande.

‘Weet je hoe ze deze plek noemen?’ doorbrak Angelos hun zwijgen. Ze schudde ontkennend haar hoofd. Op dit moment was ze zo rozig dat ze zich amper haar eigen naam wist te herinneren.

‘Het Paradijs.’

Ze keek hem met half toegeknepen ogen aan. Angelos haalde een zakflacon uit zijn broekzak en draaide de dop los. Hij nam een grote teug en gaf de flacon aan Rose. Ze nam een bescheiden slokje. De drank in haar mond smaakte verrassend zoet en fruitig met een frisse, krachtige afdronk.

‘Lekker, wat is dit?’

‘Het is mijn favoriete cocktail. *Greek Passion*, gemaakt van rum, limoensap, suikerwater en verse aardbeien. Veel suiker en nog meer rum,’ grinnikte Angelos. ‘Neem nog wat.’

Rose zette de flacon weer aan haar mond en sloeg een ruime hoeveelheid achterover. De combi van wiet en alcohol maakte haar zweverig.

‘Ik wil dansen,’ hoorde ze zichzelf ineens zeggen. Moeizaam kwam ze overeind, spreidde haar armen uit en begon langzaam rondjes te draaien. Angelos keek met open mond naar haar naakte lichaam, maar ze had het niet eens door. Na drie rondjes begon ze te wankelen en Angelos ving haar nog net op tijd op



voordat ze languit in het fijne kiezelzand viel. Ze sloeg haar armen om zijn hals en leunde zwaar tegen hem aan. Hij tilde haar op en droeg haar verder het strand op.

‘Waar gaan we heen?’ vroeg ze.

‘Dat is een verrassing.’

‘Ik moet terug naar de boot.’

‘En hoe dacht je dat te doen?’

‘Zwemmen natuurlijk.’

‘Dat lijkt me niet verstandig, je hebt gedronken.’

Hij liep verder en ze liet hem begaan. Ze deinde soezerig op en neer in zijn armen. Hij nam haar mee naar een rots waar een opening in zat. Voorzichtig manoeuvreerde hij haar langs wat uitstekende scherpe punten naar binnen. Ze voelde dat ze werd neergelegd op een matje.

‘Waar ben ik?’

‘Op een veilige plek.’

Angelos kroop naast haar en drukte zijn warme lichaam tegen het hare. Hij boog zich over haar heen en kustte zacht haar lippen. Ze liet hem begaan. Zijn hand daalde af naar beneden, tussen haar borsten door en bleef liggen op haar buik, naast haar eigen hand. Zijn vinger streek over de tatoeage van een rode roos op haar pols die ze een week geleden had laten zetten in een obscuur tentje vlak bij een haventje waar Steve The Dolphin had aangemeerd.

Ze trok haar hand terug. ‘Het is nog steeds een beetje gevoelig.’

‘Pas gezet?’

Ze knikte.

‘Roos, net als je naam.’

Ze voelde hoe zijn hand verder naar beneden ging en hoorde dat zijn ademhaling zwaarder werd. Ze probeerde hem van zich af te duwen en overeind te komen, maar haar spieren leken niet te willen gehoorzamen.

‘Zo ben ik niet.’

Hij kustte haar opnieuw. Het was duidelijk waar hij op uit was en als ze nu niet ingreep, zou ze hem niet meer kunnen stoppen.

‘Zo ben ik niet,’ zei ze nog een keer.

Deel I  
Een jaar geleden

## 2

*Van: Mark Roozenboom <markiemark@gmail.com>*

*Aan: Liza Roozenboom*

*Onderwerp: Van alles*

*Lieve mam,*

*Beetje uit te houden daar in Nederland? Hier op Lesbos schijnt de zon volop, maar ik krijg er niet zo heel veel van mee. Het is zes uur 's ochtends en ik ben in het vrijwilligershuis in Mytilini, de hoofdstad van Lesbos. Over een uurtje moet ik weer aan de bak. We hebben hier een computer met internet die meestal bezet is. Wonder boven wonder zat er nu niemand achter, dus ik dacht: ik mail je even een update. Ik weet dat je dat wel kunt waarderen ;-).*

*De meeste tijd breng ik door in de medische tent in kamp Kara Tepe. Van 's ochtends vroeg tot dat het 's avonds donker wordt, verzorg en hecht ik wonden, zet ik eenvoudige botbreuken en verbind ik verstuikingen. Tijd om te eten is er amper, maar het voelt ook niet goed om uitgebreid te gaan zitten lunchen met drieduizend hongerige mensen om je heen. Eigenlijk is er maar plek voor tweeduizend man in het kamp, dus je kunt over de hoofden lopen. De hygiëne is slecht en de sfeer uiterst gespannen. Het gehuil en geschreeuw gaan de hele dag door.*

*Fedde zit bij een van de teams die boten binnenhaalt aan de kust en mensen uit het water vist, maar het gaat helaas vaak mis. Vandaag zonk er vlak voor de kust weer een boot met ruim vijfhonderd mensen. Er zijn er slechts drieënveertig gered. Ik kan aan Fedde merken dat hij het zwaar heeft met*

*die dagelijkse confrontatie met de dood en het verwerken van alle ellende. Met de dag wordt hij steeds stiller en trekt hij zich verder terug in zichzelf. Hij overweegt zelfs om te stoppen met zijn studie. Voor hem is het goed dat we over twee dagen het kamp verlaten en naar Corfu gaan om nog wat vakantie te vieren.*

*Vandaag redde Fedde een meisje dat tijdens de overtocht in de verdrukking had gezeten. Ze was er slecht aan toe en is meteen naar het ziekenhuis gebracht. Later hoorden we dat ze aan inwendige bloedingen is overleden. Haar broer Amal heeft het wel overleefd. Zijn zusje was zijn enige familie. Hij is nu helemaal alleen en niemand ontfermt zich over hem. Ik vind het moeilijk om hem hier achter te laten. Het liefst zou ik nog een tijdje blijven om hem op weg te helpen, maar Fedde trekt het echt niet om langer te blijven en ik laat hem niet alleen naar Corfu gaan. Samen uit, samen thuis, en ik maak me echt zorgen over hem. De realiteit heeft een dikke streep gezet door de heldenfantasie waarmee we op pad gingen. Je voelt je hier heel klein en nietig. Vaak ook nutteloos, omdat je nooit genoeg kunt doen om de problemen op te lossen. De toestroom is te groot en we rennen elke dag weer achter onze eigen staart aan.*

*Maar alle ellende die ik zie, heeft me alleen maar gesterkt in mijn wens om na mijn studie bij Artsen zonder Grenzen te gaan werken. Ik wil mensen helpen die normaal gezien geen kans maken omdat ze verstoken zijn van medische hulp. Waar ik kan, wil ik het verschil maken tussen leven en dood.*

*Ik moet weer gaan, mam. Maak je verder maar geen zorgen (maar dat doe je toch wel), je hoort gauw weer van me!*

*Knuffel,  
Mark*

Met vochtige ogen staarde Liza Roozenboom naar haar beeldscherm. Ze was ongelofelijk trots op haar zoon, maar maakte zich ook grote zorgen om hem. Mark kon wel zeggen dat ze zich niet druk hoefde te maken, maar natuurlijk deed ze dat wel. Met een knoop in haar maag had ze hem samen met zijn boezemvriend Fedde anderhalve week geleden naar Schiphol gebracht. Het was prijzenswaardig dat jongens van begin twintig zoveel oog hadden voor het leed in de wereld en ook daadwerkelijk hun mouwen wilden opstropen om een steentje bij te dragen. Ze offerden een gedeelte van hun kostbare vakantiedagen op voor het goede doel.

Mark had er nooit doekjes om gewonden: hij wilde geen brandweerman of piloot worden, maar dokter. Dat riep hij al toen hij nog op de kleuterschool zat. Na twee keer te zijn uitgeloot, kon hij vorig jaar eindelijk aan zijn droomstudie beginnen. Hij was heel erg gemotiveerd en haalde torenhoge cijfers, en Liza wist zeker dat hij een geweldige arts zou worden. Ze had stiekem gehoopt dat het vrijwilligerswerk en de barre omstandigheden in Lesbos Marks wens om na zijn studie bij Artsen zonder Grenzen te gaan werken op een laag pitje zouden zetten. Ze wist dat het een egoïstische gedachte was, maar ze kon er niets aan doen. Er waren heel veel hulpbehoevende mensen op de wereld, maar zij had hem ook nodig. Ze dacht niet dat ze ooit nog rustig zou slapen als ze wist dat haar zoon in oorlogsgebied of in een verre rimboe verbleef. Alle gevaren! Ze verfoeide haar bange hart, maar ze was nou eenmaal niet zo nobel als haar zoon. Waarom kon hij niet gewoon in een Nederlands ziekenhuis gaan werken of voor haar part in een privékliniek?

Hoewel het haar veel moeite had gekost, had ze haar angsten en bedenkingen nooit naar hem uitgesproken. Wie was zij om hem te belemmeren en aan banden te leggen? Mark was geen kind meer. Hij had de volwassen leeftijd bereikt, was nu een man die zijn eigen keuzes maakte. Ze moest hem loslaten, elke dag een stukje meer. Maar hoe deed je dat? Ze was er nog niet achter. De stilte in huis sinds hij met Fedde een kamer had in Utrecht – ze

kon er nog steeds niet aan wennen. Nu Mark op Lesbos zat, leek hij verder weg dan ooit. Het liefst stapte ze nu op het vliegtuig om hem te redden. Hem weg te halen uit de ellende, hem te beschermen tegen de harde realiteit. Maar hij zag haar al aankomen.

Liza klapte haar laptop dicht en schoof haar stoel naar achteren. Ze kon zich nu toch niet meer op haar werk concentreren. Eigenlijk kon ze zich geen break veroorloven. De deadline voor haar vertaalklus was volgende week en ze liep al achter. De volgende opdracht lag alweer te wachten. Ze was een veelgevraagd vertaalster van romans en thrillers en zat nooit zonder werk. Alle grote uitgeverijen in Nederland behoorden tot haar vaste klantenkring. Liza hield van haar werk en kon haar ei er goed in kwijt, maar het verlangen om ooit zelf nog eens een boek te schrijven werd steeds groter. Ooit, op een dag zou ze die droom laten uitkomen.

Ze pakte haar halfvolle mok koffie op en liep ermee naar boven, naar Marks oude slaapkamer. Ze liep naar het houten bureau'tje en keek naar het prikbord van kurk dat erboven hing. Het was behangen met tientallen foto's die een mooi beeldverslag van Marks leven gaven. Vertederd keek ze naar een foto van haarzelf met Mark in haar armen. Hij was toen een maand of drie. Ze was zelf nog een kind toen ze hem kreeg, amper negentien jaar oud. Zittend op Marks bed met de donkerblauwe overtrek dronk ze de rest van haar lauwe koffie op. Ze hoopte dat hij snel weer eens thuis kwam slapen als hij terug was uit Griekenland. Toen ze dacht aan de omstandigheden waar hij nu in verbleef, liepen de rillingen haar over de rug.

Ze sloot Marks kamer af en liep weer naar beneden. In een opwelling trok ze haar jas aan en pakte haar fiets uit het schuurtje. Regendruppels geselden haar onbedekte hoofd toen ze de straat uit reed. Binnen een paar minuten was ze zeiknat. Ze draaide de trappers steeds sneller rond tot haar benen zwaar waren van verzuring. Langzaam voelde ze de spanning in haar lijf en de zorgen in haar hoofd verminderen. Alsof de zondvloed waar ze doorheen reed alles van haar afspoelde.

### 3

‘Heb je met haar gezoend?’ Fedde keek Mark verontwaardigd aan.

‘Eén keertje maar. Gisteravond. Jij sliep al. Ik vind haar echt leuk, Fedde.’

‘Voor het geval dat je het nog niet doorhad, ik vind haar ook leuk.’

‘Ze heeft met mij gezoend.’

‘Ben je verliefd?’

‘Ja, dat denk ik wel. Enne... ik wil haar beter leren kennen.’

‘Wat bedoel je?’

‘Ik heb haar gevraagd om mee te gaan naar Corfu.’

‘Wat? No way. Ik ga niet de hele tijd zitten kijken hoe jij en Thera lopen te kleffen.’

‘Hoorde ik mijn naam?’ Thera kwam lachend aanlopen. Ze be-  
zweek bijna onder haar overvolle rood-zwarte trekkingrugzak.

‘Is dat ding wel ergonomisch verantwoord?’ vroeg Mark.

‘Ach, wat maakt het uit, ik ben nog jong. Gaan we?’

Fedde schraapte luidruchtig zijn keel.

‘Wat?’ Thera keek hem vragend aan. Fedde wierp een vlugge blik op Mark.

‘Eh, ja, Fedde is er niet zo enthousiast over dat je met ons mee-  
gaat naar Corfu.’

Thera sloeg haar arm om Fedde heen en hij kreeg een onge-  
makkelijke rode kleur. ‘En waarom dan niet? Vind je me niet  
meer aardig?’

‘Mark en ik zouden samen verder reizen. Mannen onder el-  
kaar,’ mompelde hij.

‘O, maar je zult van mij geen last hebben, hoor. Jullie hebben  
plenty tijd voor mannendingen. Ik kom Mark alleen af en toe  
even van je lenen.’

Thera liet Fedde los en zoende Mark vol op zijn mond. Mark liet haar even begaan en duwde haar toen zachtjes van zich af terwijl hij verontschuldiging naar Fedde keek.

‘Ah, Fedde, je bent jaloers. Wat schattig. Maar helemaal niet nodig, joh. We hebben voor jou zo een leuk chickie gevonden.’ Thera liet haar hand over zijn brede schouders gaan en kneep in zijn gespierde bovenarmen. ‘Moet je dat lichaam zien. Genoeg vrouwen die daar aan willen zitten hoor.’

‘Ja, zo kan-ie wel weer.’ Mark trok Thera bij Fedde vandaan. Ze glimlachte zelfvoldaan.

‘Ik begrijp niet hoe jij zo vrolijk kunt zijn na alles wat we deze week hebben meegemaakt,’ zei Fedde verwijtend.

‘Niemand heeft er wat aan als ik de rest van mijn leven ga lopen sippen, toch? Bovendien heb ik voornamelijk blije, dankbare mensen gezien bij de eettent. Het gaf echt een goed gevoel om die mensen te kunnen helpen.’

‘Waarom ben je hier eigenlijk naartoe gekomen? Om jezelf op de borst te kunnen slaan? Kijk mij eens goed bezig zijn? Ben jij ook zo’n vrijwilligerstoerist die dit hele gebeuren als een attractie ziet?’ Fedde had een rode kleur in zijn gezicht gekregen.

‘Rustig, jongen, wind je niet zo op. Je mag van mij denken wat je wilt, daar lig ik echt niet wakker van.’

‘Jongens, zullen we het even gezellig houden? We zijn allemaal moe en aangeslagen, laten we dat niet op elkaar afreageren,’ probeerde Mark te sussen.

‘Aangeslagen? Komt zij aangeslagen op jou over?’

‘Fedde, kappen nou. Dit heeft geen enkele zin.’

‘Sorry hoor, dat ik die knop niet zo snel kan omzetten als jullie. Dat ik geen vakantiegevoel heb overgehouden aan de afgelopen twee weken. Ik dacht gewoon dat wij dit samen deden, dat jij en ik samen iets wilden bereiken en daarna nog wat zouden chillen, maar kennelijk vergis ik me daarin.’

‘Wat denk je nou, dat ik jou laat stikken of zo?’

‘Ik ga echt niet het derde wiel aan de wagen zijn.’

‘Dat ben je toch ook helemaal niet,’ bemoeide Thera zich



ermee. 'Ik kan ook echt wel serieus doen, hoor. Je hoeft niet bang te zijn dat ik de hele dag aan Mark ga lopen plukken. Ik ga graag mijn eigen gang en kan me uitstekend zelf vermaken. Maar hé, als het zo'n probleem voor je is, dan wil ik jullie niet in de weg zitten. Ik ga wel naar Corfu, want dat was ik toch al van plan, maar dan trekken we vanaf daar niet langer samen op.'

'Ho, ho, heb ik daar ook nog wat over te zeggen? Ik wil helemaal niet dat je alleen verdergaat,' greep Mark in.

'Dan ga je toch lekker samen met haar op pad? Dan vlieg ik wel naar huis of zo.' Fedde keek Mark met felle ogen aan.

'Jemig, Fedde, je lijkt wel een verongelichte kleuter. Hou eens op. We gaan gewoon met zijn drieën naar Corfu en dat wordt hartstikke leuk. En zo niet, dan zien we wel weer verder.'

'Whatever.' Fedde stampte langs Mark en Thera heen het vrijwilligershuis uit.

Mark keek Thera aan en haalde zijn schouders op. 'Normaal doet hij niet zo. Hij is echt heel aardig. Al vijftien jaar mijn beste vriend door dik en dun. Hij heeft gewoon te veel ellende gezien de afgelopen weken en dat grijpt hem enorm aan. Iedereen gaat daar op zijn eigen manier mee om.'

'Laten we het er maar op houden dat Fedde niet helemaal zichzelf is, oké. Hij is vast de goede jongen die jij beweert dat hij is.' Thera pakte zijn hand en trok hem mee. 'Kom, voordat hij te veel voorsprong krijgt.'

## 4

Liza legde geconcentreerd de laatste hand aan de vertaalopdracht die ze de volgende dag moest inleveren. Opgelucht vertaalde ze de slotzin van de epiloog. De klus was haar deze keer zwaar gevallen. Niet omdat het een ingewikkeld boek was – de zoete chicklit blonk juist uit in luchtige teksten en eenvoudig taalgebruik – maar Liza's gebrek aan focus was het probleem geweest. Waar ze zich door de bank genomen volledig kon afsluiten voor de buitenwereld en helemaal op kon gaan in het boek dat ze vertaalde, was dat deze keer niet goed gelukt. Haar zorgen om Mark waren de reden geweest. Haar gedachten dwaalden de hele tijd af naar haar zoon die daar ergens op een Grieks eiland zat. Na zijn laatste mail had ze nog een appje gehad met twee foto's en daarna was het stil geworden. Die stilte duurde nu al een week. Hoewel ze begreep dat Mark niet de hele tijd aan zijn moeder dacht, was hij meestal wel zo attent om in elk geval om de dag een teken van leven te geven. De radiostilte bezorgde haar een onaangenaam gevoel in haar onderbuik dat met de dag erger werd.

Liza schoof haar laptop aan de kant en pakte Marks laatste bericht erbij. Ze las zijn woorden voor de zoveelste keer, al kon ze ze intussen dromen. *Heerlijk hier, voel me helemaal thuis. Heb interessante ontmoeting gehad. Ga ik je later alles over vertellen.* Op de stralende selfie die hij had bijgevoegd zag hij er blakend en gelukkig uit. Geen enkele reden voor zorg. Ze bekeek de foto nog eens goed. Achter Mark was een stuk mast te zien van een zeilboot. Vlak naast hem zag ze een stukje arm waar een pluk lang blond haar overheen hing. Zou Mark een meisje hebben ontmoet op wie hij verliefd was geworden? Was dat die bijzondere ontmoeting waar hij haar over wilde vertellen? Maar waar-

om had hij dan geen foto gestuurd waar het meisje ook op te zien was? Was hij bang dat zijn moeder het zou afkeuren? Een vriendinnetje was toch niks om je voor te schamen?

Achter de zeilmast waar Mark voor stond, was nog een andere boot te zien. Geschilderd in het blauw en wit van de Griekse vlag. Aan de mast wapperde een vlag in de kleuren rood, goud en blauw met in het midden een gouden logo van een boot waar tekst omheen stond. Ze zoemde in en zag dat het Griekse letters waren. De boot was leeg. Op het strand erachter stonden wat mensen. De tweede foto die Mark had gestuurd was een overzichtsfoto van een stad bij zonsondergang. ‘*Sunset over the city!*’ stond erbij. Van Fedde was op beide foto’s geen spoor. Ze dacht terug aan Marks woorden in zijn e-mail: *ik maak me echt zorgen over hem*. De boezemvriend van haar zoon was zichzelf niet en leed onder de verschrikkingen die hij had gezien in het vluchtelingenkamp. Haar hart ging uit naar Fedde, naar die lieve jongen die ze al zo lang kende dat het af en toe was alsof Mark en hij broers waren. Nu was hij nergens te bekennen, terwijl de voorgaande foto’s die Mark had gestuurd bijna allemaal door hem waren gephotobomd. De jongens zouden toch geen ruzie hebben gehad? Ach, waarschijnlijk haalde ze zichzelf weer van alles in haar hoofd. Ze zou die fantasie eens moeten aanwenden voor dat boek dat maar niet van de grond kwam. Commentaar leveren op werk van anderen ging haar gemakkelijk af, maar zelf een letter op papier krijgen, ho maar.

Ze opende het bestand met de veelzeggende naam *Project X*. Het was slechts één pagina groot. Ze kon de naam beter veranderen in *Project Nix*. De pagina waar ze naar keek, was helemaal wit. Tot nu toe had ze alle zinnen die ze had getypt ook net zo snel weer gewist. Niet de juiste woorden, te cliché, te vergezocht, verkeerde tone of voice... er was elke keer weer een reden om opnieuw te beginnen. Het leek wel of ze monopoly speelde en steeds de kaart ‘Ga verder naar start’ trok.

De lege witte pagina begon pijn te doen aan haar ogen en ze typte wat willekeurige letters in. Dan stond er tenminste wat.

Echt weer iets voor haar om al een writer's block te hebben voordat ze überhaupt begonnen was. Ze staaarde nog even naar het scherm en sloot toen haar computer af. Dit schoot niet op. De woorden wilden niet komen en de ideeën waren ver te zoeken. Ze besloot Mark een berichtje te sturen. Ze had behoefte aan een levensteken. Op haar vorige bericht van een paar dagen geleden had hij niet gereageerd en dat was eigenlijk niks voor hem. *Hij zit waarschijnlijk nog op die zeilboot, verstoken van alle moderne gemakken zoals een wifi-signaal.* De jongens hadden wel iets gezegd over zeilen voordat ze uit Nederland vertrokken. Ze waren echte waterratten en zeilden regelmatig met een groep vrienden in Friesland. Misschien maakten ze nu een meerdaagse tocht? Ze wist dat je geweldige zeiltochten kon maken op de Ionische Zee langs de idyllische Griekse eilanden.

Met een hart vol liefde keek ze weer naar de blijde foto van Mark op de boot. Ze was vast weer veel te ongeduldig en bezorgd. Zij was ook jong geweest en had haar ouders ook vaak veel te lang in het ongewisse gelaten als ze op reis was. Ze moest niet zo zeuren. Als ze Mark nu een appje stuurde, kreeg ze vast snel een reactie. Ze kauwde bedachtzaam op haar lip toen ze het bericht typte. Het was neutraal van toon. *Ha schat, al enig idee wanneer en hoe laat ik jullie van Schiphol moet halen? Liefs, mam.* Ze drukte op VERZENDEN en zag al snel dat het bericht was afgeleverd. Dat was in elk geval iets. Nu nog een leesbevestiging. Ze bleef naar het scherm kijken totdat het op stand-by sprong. Misschien moest ze maar even ter afleiding een boodschapje gaan doen, anders bleef ze maar naar dat scherm staren. Ze had nog niks in huis voor het avondeten en voor de derde keer in een week chinees was niet echt aantrekkelijk. Ze stopte haar iPhone en portemonnee in haar tas en stond net met de deurklink in haar handen toen haar telefoon ging in haar tas. Vlug ritste ze haar tas open en nam op zonder te kijken wie het was.

'Mark?' Teleurgesteld luisterde ze naar de stem van haar moeder aan de andere kant van de lijn. 'O, hi mam, ik verwachtte eigenlijk een telefoontje van Mark.'

‘Hoe gaat het met hem?’

‘Wel goed, denk ik.’

‘Denk je?’

‘Ik heb al een paar dagen niets van hem gehoord.’

Het bleef even stil aan de andere kant van de lijn. ‘En nou maak jij je zorgen.’

‘Nou, eerlijk gezegd zit het me inderdaad niet helemaal lekker. Zijn laatste bericht ging over een bijzondere ontmoeting waar hij me meer over wilde vertellen en toen werd het stil.’

‘Goh, waar kennen we dat van? Zoon van zijn moeder zeker?’ Liza hoorde haar moeder grinniken. ‘Ik kan me nog een zeker meisje herinneren dat twee weken met vrienden op vakantie zou gaan en pas vijf maanden later terugkeerde. Dat meisje was ook niet heel royaal met berichtjes aan het thuisfront.’

‘Fijn dat je me daar weer aan herinnert, mam. Ik zal nooit genoeg excuses kunnen maken om dat recht te trekken.’

‘Kind, dat vraag ik helemaal niet van je. Ik wilde alleen maar zeggen dat je je niet zo druk moet maken. Mark is een verstandige jongen, die komt wel op zijn pootjes terecht. Net zoals jij op je pootjes terecht bent gekomen.’

‘Ik denk dat hij misschien een meisje heeft ontmoet.’

‘Nou, daar heb je je antwoord al. Die jongen heeft dan toch helemaal geen tijd voor zijn moeder? Die is met totaal andere dingen bezig en dat is heel gezond op zijn leeftijd. Loslaten is moeilijk, Liza, daar weet ik alles van. Maar geloof me, je houdt je kind alleen dicht bij je in de buurt als je hem of haar de ruimte geeft om zijn of haar eigen pad te kiezen. Hoe meer je vader en ik zich met jou bemoeiden in je tienerjaren, hoe meer je je van ons afkeerde. Waar of niet?’

‘Helemaal waar. Ach, ik weet het ook wel. Ik weet ook niet waarom ik zo onrustig ben sinds Mark in Griekenland zit. Dat hele vluchtelingengedoe zat me van begin af aan al niet lekker. Ik ben hartstikke trots op hem hoor, daar niet van, maar ik heb me steeds zorgen gemaakt om zijn veiligheid. Je hoort zoveel wilde verhalen over die kampen. Ik weet ook niet meer wat ik moet geloven.’

‘Je mag ook heel trots zijn op Mark. Hij is voor zijn leeftijd al heel zelfbewust en wereldwijs. Ik heb hem nog nooit kunnen betrappen op een onverstandige keuze, terwijl zijn moeder in het verleden...’

‘Ja, ho maar, mam. Ik heb een hoop dingen gedaan waar ik niet trots op ben...’

‘... maar het is allemaal goed gekomen met je en daar zijn je vader en ik heel trots op.’

‘Door schade en schande wijs geworden, zullen we maar zeggen. Maar waarom bel je eigenlijk? Ik stond net op het punt om boodschappen te gaan doen.’

‘Dan bel ik precies op het goede moment. Je vader en ik gaan vanavond barbecueën en we vroegen ons af of je zin had om een vorkje mee te prikken. Als toetje hebben we zelfgebakken appeltaart met vanilleroomijs.’

Het water liep Liza in de mond. Het was wel erg aantrekkelijk om zelf niet te hoeven koken, en een avondje op de knusse veranda van haar ouders stond haar ook wel aan. Ze had de afgelopen week veel te veel binnen gezeten achter haar computer.

‘Gezellig mam, hoe laat gaan de hamburgers op het vuur?’

‘Als je om een uurtje of vijf hier bent, dan kun je me nog even helpen met het maken van een meloensalade en de wijn vast voorproeven.’

‘*Count me in.*’